

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autor práce: Bc. Linda Luksa

Název práce: „Dobrovolník – předvychovatel v České republice a Spojených státech amerických“

Autor posudku: Doc. PhDr. Pavol Frič, PhD.

Předmětem posuzované práce byla komparace dvou neziskových organizací zabývajících se předvýchovou psů pro zrakově postižené občany, přičemž jedna organizace působí v ČR a druhá v USA. Autorka srovnávala tyto organizace na třech dimenzích: 1. Způsob řízení dobrovolníků, 2. Motivace dobrovolníků, 3. Charakter (komunitních) vztahů mezi dobrovolníky. Vybrané téma je relevantní a důležité pro obecné hodnocení vývoje neziskových organizací. Autorka na základě metody případových studií korektním způsobem dospěla k zajímavým zjištěním, které dokázala zařadit do kontextu teoretických poznatků o dané problematice. Zvolený metodologický design považuji z hlediska výzkumného záměru za vhodný. Musím také ocenit autorčin precizní popis jejího metodologického postupu při analýze zvoleného tématu.

To ovšem neplatí o argumentačním pozadí, které mělo zdůvodnit preferenci orientace autorčiny analýzy. Především autorka neuvedla, proč si stanovila svoje hypotézy (v textu „předpoklady“). Na str. 7. a 21. např. píše: *„Předpokladem, se kterým v tomto textu budu pracovat, je ten, že v organizaci, která má z historie plynoucí odlišnou podporu ze strany komunity, neziskového sektoru a společnosti jako celku (Guiding Eyes for the Blind), bude způsob řízení a motivace dobrovolníků profesionálnější než v organizaci Mathilda, ve které také předpokládám nižší míru komunitní angažovanosti.“* Ale jak, resp. na základě čeho k tomuto předpokladu dospěla, neuvádí. Jevem profesionalizace se navíc ve své teoretické části práce nezabývá. Práci by také slušelo, kdyby autorčiny „předpoklady“ byly samostatně popsány a diskutovány jako hypotézy, s kterými bude dále pracovat.

Dá se říct, že zanedbání argumentace hypotéz plyne z toho, že autorka dost nedbale pracuje s cíli své práce. Na str. 21 uvádí, že *„Cílem této diplomové práce je zmapovat fungování systému dobrovolnictví v předvýchově vodicích psů...“* Ale už na následující straně říká, že její *„Práce si dále klade za cíl nalezení podobností a rozdílů v managementu dobrovolníků, způsobech komunikace s nimi, ale také v komunikaci dobrovolníků...“*, což daleko lépe zodpovídá tomu, co ve skutečnosti analyzovala. Bylo by však dobré, kdyby k jednotlivým dimenzím srovnání formulovala hypotézy samostatně. Z textu je zřejmé, že v práci o mapování fungování systému dobrovolnictví rozhodně nejde. Takto formulovaný cíl je vlastně bezbřehý a je dobré, že se jím autorka neřídila. Za jeho formulací lze tušit ambice autorky *„nahlédnout na fenomén dobrovolníků – předvychovatelů – ve srovnávaných organizacích komplexně“*, (22) Výše uvedené tři dimenze jistě dávají dohromady zajímavý předmět srovnání, ale komplexně pokrýt fenomén dobrovolníků samozřejmě nedokážou. Autorka by měla objasnit, jak

dospěla k selekci výše uvedených třech dimenzí a proč si myslí, že dokážou indikovat fenomén dobrovolníků komplexně.

Výsledná zjištění jsou autorkou interpretována korektně až na jednu výjimku, která se týká motivace dobrovolníků. Na str. 61 autorka konstatuje, že „*motivací většiny respondentů nebylo ani vylepšení vlastního životopisu, ani dobrovolnictví na nátlak okolí, a z velké části ani pomoc někomu jinému,*“ Domnívám se, že v tomto případě měla být ve svém závěru trochu opatrnější. Ve své práci sama uvádí, že pro občany USA je „práce pro druhé samozřejmostí“, lze proto důvodně předpokládat, že motiv „pomoc někomu jinému“ nebyl dobrovolníky v USA spontánně uváděn, protože to nepokládali za něco, o čem by se měli zmiňovat.

Posuzovaná práce splňuje všechny nároky kladené na diplomovou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm „velmi dobře“.

V Praze 25. 9. 2020

Pavol Frič

„Předpokladem, se kterým v tomto textu budu pracovat, je ten, že v organizaci, která má z historie plynoucí odlišnou podporu ze strany komunity, neziskového sektoru a společnosti jako celku (Guiding Eyes for the Blind), bude způsob řízení a motivace dobrovolníků profesionálnější než v organizaci Mathilda, ve které také předpokládám nižší míru komunitní angažovanosti.“(7+21) Proč?

- Hypotézy?
- Precizný popis zvoleného metodologického postupu

„**Cílem** této diplomové práce je zmapovat fungování systému dobrovolnictví v předvýchově vodicích psů pro osoby se zrakovým postižením ve dvou organizacích občanského sektoru – Mathilda, z.s. (Česká republika) a Guiding Eyes for the Blind, (Spojené státy americké).“(21)

„Práce si dále klade **za cíl** nalezení podobností a rozdílů v managementu dobrovolníků, způsobech komunikace s nimi, ale také v komunikaci dobrovolníků – předvychovatelů – samotných mezi sebou, či mezi dalšími lidmi, kteří se v rámci těchto organizací pohybují.“(22) „diplomová práce sice **aspiruje** na komparaci obou systémů,“(22)

„Jak už název vypovídá, v této diplomové práci je předmětem zkoumání způsob řízení a motivace dobrovolníků věnujících se specifické formě dobrovolnictví, k“(28)

„práce snaží nahlédnout na fenomén dobrovolníků – předvychovatelů – ve srovnávaných organizacích komplexně“, (22)

„Pro tyto účely byly vybrány následující **výzkumné otázky**:

- Jak se liší způsob řízení dobrovolníků v oblasti předvýchovy vodicích psů pro osoby s těžkým zdravotním postižením v organizaci Mathilda v České republice a v organizaci Guiding Eyes for the Blind ve Spojených státech amerických?

- K jakému způsobu řízení dobrovolníků se více blíží v organizaci Mathilda a v organizaci Guiding Eyes for the Blind (work-place model x home-grown model)?

- Jak se liší motivace dobrovolníků – předvychovatelů – v organizacích Guiding Eyes for the Blind a Mathilda?

- Tvoří dobrovolníci z organizací Guiding Eyes for the Blind a Mathilda nějaký druh komunity? Spolupracují zkoumané organizace občanské společnosti s místní komunitou při provozování dobrovolnictví v oblasti předvýchovy vodicích psů?

Komplexnost pohledu tedy tvoří způsob řízení a motivace dobrovolníků a komunitní charakter jejich vztahů???!!!

„Za rámec výzkumu byly pro účely této diplomové práce zvoleny dvě organizace občanské společnosti,“ (26)

Dle názvů způsobů řízení na evropský („membership management“) a americký („program management“) model řízení (48) ??? – home grown???

Z výzkumu se pak potvrdil předpoklad, tedy že organizace Guiding Eyes for the Blind je profesionálnější,

„ukázalo, že motivací většiny respondentů nebylo ani vylepšení vlastního životopisu, ani dobrovolnictví na nátlak okolí, a z velké části ani pomoc někomu jinému,“ (61) – ale u amíků je to samozřejmost, jinak málo propracovaná východiska motivace – egoistická motivace